

SPOROČILO ZA MEDIJE

UKREPI ZA ZMANJŠANJE ODVISNOSTI OD NAFTE NAJ BODO SKRBNO PREMIŠLJENI

Ljubljana, 1. junij – »Če svet ne bo sprejel usklajenih ukrepov za čim manj boleč in stabilen prehod v svet brez nafte, lahko že v bližnji prihodnosti pride do velikih napetosti in celo katastrofičnega scenarija z vojno velikih razsežnosti, uničenjem in bedo,« je na današnjem razvojnem forumu z naslovom »Vzpon in padec odvisnosti od nafte« poudaril častni predsednik Slovenskega E-Foruma dr. Mihael G. Tomšič. Forum je v Centru Evropa v Ljubljani v okviru projekta Plan B za Slovenijo, pobuda za trajnostni razvoj, pripravila Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj.

Dr. Tomšič je v svoji razpravi »Hubbertova hipoteza o koncu nafte: kaj nam pove in česa ne« izpostavil, da so sedanja dogajanja potrdila Hubbertovo hipotezo o nujnem zmanjševanju pridobivanja konvencionalne nafte okoli leta 2000 ali vsaj do leta 2015. Podaljšanje pridobivanja nafte je možno za kratek čas le z izrabljanjem nekonvencionalnih virov, kot so težka nafta, katranski peski in oljni skrilavci. Možno je tudi pridobivanje tekočih goriv iz zemeljskega plina, premoga in biomase. Zato leto 2015 ni leto konca nafte. »Je pa konec obdobja lahko dostopne in poceni nafte, kar bo odločilno vplivalo na naše življenje in številne sektorje gospodarstva: promet, kmetijstvo, kemijska in druga industrija,« je poudaril dr. Tomšič. Svet ima po njegovih besedah dve možnosti: katastrofični scenarij z vojnam, gospodarsko depresijo in sovraštvom, ali pa scenarij skladnega in trajnostnega razvoja – ta prinaša zavestne in sporazumne spremembe. Kot najbolj učinkovito preventivo dr. Tomšič vidi višje obdavčenje energentov, ki ga širše pojmuje kot »zelena davčna reforma«.

Študent podiplomskega študija obramboslovja na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani Vlado Odar je v svoji razpravi predstavil »pojem energetske varnosti«, ki je od devedesetih let prejšnjega stoletja postal zelo pomembna komponenta v zunanji politiki. Energenti so lahko v zunanji politiki držav cilj ali sredstvo. Države si po Odarjevih besedah energetska varnost zagotavljajo na več načinov: z maksimizacijo števila energentov in dobaviteljev, z uporabo oboroženih sil in z izrabo alternativnih virov energije. Vendar ima vsak od teh načinov svoje slabosti. Edina dolgoročna rešitev je, meni Odar, zmanjšanje porabe energije. »Če se ne pripravimo na prehod v nizkoogljično družbo, lahko doživimo šok«, je opozoril.

V Sloveniji predstavlja poraba tekočih goriv 37 odstotkov porabe primarne energije. Kot je na forumu pojasnil vodja Centra za energetska učinkovitost na Inštitutu Jožef Stefan mag. Stane Merše, projekcije za prihodnost sicer napovedujejo znižanje tega deleža, vendar naj bi bil še vedno okoli 30-odstoten. Kot ključni področji mag. Merše vidi promet in gospodinjstva oziroma ogrevanje v gospodinjstvih. V slednjih je možno po njegovih besedah s sistematičnimi ukrepi znižati porabo energije (sanacija stavb, kakovostna nizkoenergijska gradnja), medtem ko je dogajanje na področju prometa zelo negotovo. »Promet je ključni sektor, kjer bo treba v prihodnosti najti pametne rešitve,« je poudaril mag. Stane Merše.

Direktor podjetja Elaphe mag. Gorazd Lampič je v svoji razpravi »Pomen trendov na področju fosilnih virov energije za nove tehnologije na področju prometa« predstavil izračun, po katerem bo proti koncu tega stoletja na svetu toliko avtomobilov kot prebivalcev. To seveda pomeni tudi bistveno rast izpustov toplogrednih plinov. Po Lampičevih besedah se emisije znižajo z uporabo električnih vozil, hibridnih vozil ali vozil na vodik. »Vendar,« je opozoril Lampič, »potrebujemo obnovljive vire energije, iz katerih bomo

dobili energente za takšna vozila.« Kot je napovedal, bodo električna vozila cenovno povsem konkurenčna motornim okoli leta 2020. Dodal je še, da v podjetju Oprema Ravne trenutno nastaja prvo električno vozilo, ki bo v celoti izdelano v Sloveniji.

Ob koncu razpravljalcev na današnjem forumu je nastopil še predstojnik Oddelka za kmetijsko tehniko na Kmetijskem inštitutu Slovenije dr. Viktor Jejčič. Osredotočil se je predvsem na prednosti uporabe biodizla, bioplina in rastlinskih olj v kmetijski proizvodnji. Poudaril je, da brez kmetijske mehanizacije ni proizvodnje hrane. V Sloveniji so izračunane emisije ogljikovega dioksida iz uporabe oljne ogrščice 24 gramov CO₂/MJ(mega joul), kar je pod mejo evropske direktive – ta določa izpuste 30 gramov CO₂. Trenutno lahko v Sloveniji izdelamo od 8 do 12 tisoč tom olja na leto. Trenutna moč bioplinskih naprav v Sloveniji pa je 13,8 megavatov. Kmetijstvo lahko po besedah dr. Jejčiča izrablja vse vrste obnovljivih virov: biomaso, solarno energijo, fotovoltaike, vodno energijo ipd... »Potencial biogoriv je res omejen, a potencial fosilnih goriv je končen,« je svojo razpravo zaključil dr. Jejčič.

Spletna stran Plana B za Slovenijo: www.planbzasslovenija.si.

KONTAKT: Karmen Kogoj Ogris, 01 4397100, karmen@umanotera.org